

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XL.

V Ljubljani, 22. mal. travna 1887.

List 16.

Spomin sv. groba našega Zveličarja.

Niso nam še iz spomina prečastitljivi božji grobi, ki so se veliki teden videli po vsih cerkvah po deželi, še posebno pa po mestih. Tudi se zdaj pošiljajo zbirke, ki so jih verniki zložili veliki teden za varhe Božjega groba ter za razširjanje sv. vere in za povzdigo in ohranitev svetišč po sveti deželi. Prav primérno bo torej, ako se nekoliko ozremo na Zveličarjev grob v Jeruzalemu.

Sveta Cerkev drugo nedeljo po Veliki noči obhaja spomin na Jezusov grob, in ima tudi posebne cerkvene ure, ki so postavljene na omenjeni dan. Premislimo torej nekoliko zares veliko svetost Božjega groba.

Sv. Bernard pravi: „Izmed vseh krajev je sveti grob Zveličarjev naj svetejši kraj; veliko bolj zbuja se nam pobožnost na kraju, kjer je Kristus v svoji smerti počival, kakor pa tam, koder je v življenji hodil; veliko bolj nas zbuja k pobožnosti spomin na njegovo smert, kakor spomin na njegovo sveto življenje.“ Kako velike važnosti je Gospodov grob, uči nas sveto pismo in zgodovina katoliške Cerkve. Kakor marsikatera dogodbe iz Jezusovega življenja, tako kazal se nam je res tudi Jezusov grob že v stari zavezi po predpodobah. Globoki vodnjak, v katerega so bratje bili vergli egiptovskega Jožefa; postelja Salomonova, katero je varovalo 60 vojakov; levnjak, v katerem je bil Danijel 3 dni sredi med izstradanimi levi; ladija, po kateri se je vozil Jona in riba v katere trebuhu je bil tri dni: vse to bile so predpodebe Jezusovega groba, v katerem je Zveličar počival po dopolnjenem odrešenju.

Kakor po predpodobah, tako je bil slavljen Jezusov grob po besedah prerokov. „Njegov grob bo veličasten,“ rekel je Izaija (III. 10) in to prerokovanje se je od pogreba Kristusovega spolnovalo vedno do današnjega dne; da, celo gospostvo izlama (mohamedanstva) ni moglo zatreti veličastva Božjega groba.

Kje pa je pravi vzrok veličastva Božjega groba? Kaj je pravi povod, da verni katoličani tako visoko spoštujejo ta sveti kraj?

Sveti Tomaž Akvinski daje nam na ti vprašanji odgovor.

Sveti grob Zveličarjev je vedni spomin naj poglavitejše verske resnice. Vsaki kristjan spoznava in mora spoznavati: „Jezus Kristus je bil križan, je umerl

in bil pokopan.“ Sveti grob je dokaz pokopa Jezusovega, zato je pa (ta sveti grob) tudi sicer mutasta, a vendar glasno govoreča priča resnične smerti Jezusove; grob oznanuje manj tiho, a skoraj bi rekel, bolj prepričevalno križ, da je Kristus v resnici svojo kervavo daritev končal s smertjo. Nikogar ne položé v grob, da bi se ne prepričalo o njem, da je v resnici mertev. Ko je šel Jožef Arimatejec veliki petek zvečer k Pilatu, da bi mu dovolil pokapati Jezusovo telo, se je Pilat čudil, da je Jezus že umerl. „Poklical je stotnika in ko je ta poterdil, da je Jezus v resnici umerl, je podaril truplo Jožefu.“ (Mark. 15, 43.) Božji grob je toraj dokaz smerti Jezusove, dokaz one resnice, katera nam pojasnuje naj večjo ljubezen Božjo.

Božji grob nam ne priča samo, da je Jezus umerl, ampak kaže tudi naj večje ponižanje in naj večje zatajevanje Sinú Božjega, zadnje zadostenje, s katerim je izbrisal Adamov dolg in tako odrešil človeštvo.

Bog je pokopan, ne samo mertvo truplo; kajti kakor z dušo, ki je šla pred pekel, tako bilo je sklenjeno božestvo s truplom Kristusovim, ki je v grobu ležalo.

Kakor kaže grob Jezusovo največje ponižanje, tako kaže tudi tretjič „začetek njegove zmagovite slave.“ Besede preroka Izaija: „Njegov grob bode veličasten“ — začele so se spolnovati in sicer v dvojnem obziru. Na prvo z veličastnim pogrebom. Brezbožniki so zakrivili Jezusovo smert, katera je bila naj bolj mučna in sramotna. Pokopala sta pa Jezusovo truplo naj plemenitejša moža, Jožef iz Arimateje in Nikodem. Nikodem je podaril blizo 100 liber mire in aloë. Pri judih bila je namreč šega, da so imenitne ljudi mazilili z dišavami, ko so jih devali v grob. Ta veličastni pogreb je Jezus že malo dni pred svojo smertjo naznanjal, ko je bil v Betaniji. „Jezus šel je v hišo Simona gobovega; prišla pa je žena, ki je prinesla v alabastrovi pušici dišečega mazila, katero je (iz velikega češčenja) zliła po Njegovi glavi. Mazilila je tudi Njegove noge, jih brisala s svojimi lasmi, in vsa hiša je bila napolnjena z dišavo.“ Judež se je hudoval, češ, da je to potrata, in priterdili so mu tudi drugi učenci. Jezus pa je rekel: Čemu nadleško delate ti ženi? Dobro delo je storila nad menoj. Zakaj ker je ona to mazilo izlila na moj žiro, je storila za moj pogreb (to je, že naprej me je mazila, (Mat. 26, 6—12.) Bilo je to djanje spokorne Magdalene kakor prerokovanje Jezusove smerti in njegovega častja.

livega pogreba, ker zgodilo se je pred slovesnim vhom Jezusovim v Jeruzalem, malo pred njegovo smertjo. Da je pokazal, kako visoko je cenil to skrivno djanje, dopustil je, da ustno in pismeno izročilo govori o tej dogodbi. „Resnično, povém vam, kjer koli se bo označeval ta evangelij po vsem svetu, pripovedovalo se bo to, kar je ona storila, nji v spomin.“ (Mat. 26, 13.)

Kristus je bil pokopan v prelepem vertu; on je počival v tujem grobu, ter je pokazal, da ni umerl iz lastne krivde in ne prisiljen, da toraj grob ni bila njegova lastnina. V novem grobu hoče Zveličar počivati, v katerem še nihče poprej ni počival. Novi neomadežani grob kaže na prečisto Devico, ki je bila Jezusu kakor prečisto počivališče. V novem v skalo vsekanem grobu imenitnega moža hotel je počivati Jezus, kateri je pred nekolikimi urami visel na križu med dvema razbojnikoma. V čisto tančico zavil je Jožef truplo, položil ga v novi grob in zavalil težak kamen pred njega; „kajti“, Origen pravi prav lepo, „pri pokopu Gospodovem je bilo vse čisto, novo in veliko.“ Iz vsega tega spoznamo, da je hotel Gospod imeti veličasten grob.

(Konec nast.)

P. Teobald Mathew, apostelj in oče zmernostnih družb, naši dobi v spodbudo.

Modra previdnost božja se prav očitno razodeva v tem, da obudi v veliki sili — velike pomočnike, kateri kot od Boga poklicani poslanci prinesejo pomoč in zdravila zoper dotično zlo in nadlogo. Tako n. pr. je obudila v 11. veku velicega papeža Gregorija VII zoper krivice svetue oblasti in zoper žalostni propad duhovščine. Tako n. pr. je v 13. veku obudila goreča aposteljna revščine sv. Frančiška Ass. in Dominika zoper tadanjo posvetnost in krivoverstvo. V 16. veku je obudila red sv. Ignacija zoper laži-reformacijo in za misijone v izhodu in zahodu. In kako slavni in goreči papeži so se vzdignili v 18. in 19. veku zoper nevarno prostozidarstvo, katero žuga okužiti vso človeško družbo ter podkopati cerkev in državo v našem veku. Hudo, razširjeno zlo je globoko okoreninjena pregreba pijanosti, zlasti žganjepitja, ki je mati toliko družih pregréh in žalostnih nesreč, ki je večim zdravje in življenje pokončala, kakor kuga in vojska, več jih v revščino spravila, kakor ogenj in povodenj.

Učenjaki so preračunili, da tri dele siromaštva in hudobiji izvira iz gerde pijanosti, da med 100 jetniki je gotovo polovica, katera ima prvi vzrok v pijanosti, da med sto od kolere napadenih je bilo sedem deset pijanosti vdanih, da na sto in sto milijonov gl. se vsako leto potrosi po svetu za ta grozni strup, na tisoče in tisoče jih gre vsako leto v prezgodnji grob, kateri spet zapusté tisoče in tisoče revnih sirot in zapuščenih vdov; že tudi celi rodovi so se pokončali in izmerli po tej nesrečni razvadi in pregrehi. Zlasti med Irskim narodom, katerega so neusmiljeni Angleži do kervi stiskali in zatirali, se je z začetku tega stoletja ta nesrečna kuga tako razširila, da je žugala ves narod pokončati. Pa tudi po Angleškem se je ravno tako vkoreninila, in po Evropejcih zasejala tudi v Ameriko, da si državna in cerkvena oblast niste vedili pomagati. Zastonj so svarili in prepovedovali; vkljub vsim postavam so vedili sleparji nesrečni rod kužiti in spravljati v časno in večno nesrečo.

V tej žalostni sili obudi božja previdnost priprostega sina sv. Frančiška, kapucina Teobalda Mathewa, kateri je osnoval družbe treznosti ter jih s svojo goreč-

nostjo toliko rešil na duši in telesu, toliko zašlih pripeljal na pravo pot, da si je s tem zaslužil njih hvaležnost, sebi pa slavo in plačilo.

Rojen je bil T. Mathew l. 1790 v Tomastown-u na Irskem od plemenitih staršev, stopil je l. 1814 v kapucinski samostan, postal goreč duh. pastir in dobrotnik revnih v mestu Cork, kjer je leta 1832 v hudi koleri bolnim in revnim bil izredni pomočnik.

Pri blagem poslovanju pa je čedalje bolj videl in spoznaval strašne nesrečne nasledke ostudnega žganjepitja. Z apostoljsko vnemo začne pridigovati zoper to vkoreninjeno pregreho in zahteva resno obljubo od poslušalcev, da se hočejo odpovedati in popolnoma zderžati žganih pijač. Le 59 jih je l. 1838 prvič pristopilo na goreče priporočevanje v mali šolski sobi. Pa kmalu je štela nova družba čez 4000 udov, da jih velika sobana ni mogla sprejeti, vsi. gosposka in časniki, so podpirali hvale vredni trud Mathewa, in v osmih mescih je imela družba 15.600 udov. V mestu Limerik-u, kjer je imel pater štiri uni misijon, jih je 15.000 storili obljubo treznosti; v mestu Waterford-u je bilo v dveh dneh 80.000 sprejetih v to družbo. Že l. 1840 je štela družba dva milijona udov na Irskem; l. 1844 pa polšesti milijon.

Ta velikanski vspeh p. Mathewa je obudil pozornost tudi na Angleškem in Škotskem, kamor so ga tudi nekatoličani povabili in z veseljem sprejeli. Anglikanski škof v Norvichu je vse ljudstvo pripravljal na misijon tega kapucina, ki je tudi tukaj pridobil 250.000 udov za svojo družbo. Previdnost božja je peljala tega aposteljna treznosti tudi v Ameriko, kamor se je bilo njegovih rojakov na tisoče in tisoče izselilo, in tudi tu je bil slavno sprejet ter je vspešno deloval. Z izredno gorečnostjo in s sijajnim vspehom je pridigoval p. Mathew po naj imenitnejših američanskih mestih, kakor so: New-York, Boston, Filadelfija, Washington, Richmond, New-Orlean, St. Louis, Cincinnati i. d., ter je sprejel 600.000 možkih v svojo družbo. V zahvalo ga je sprejel kongres med poslance, predsednik je napravil gorečemu patru sijajno slovesnost, in naj imenitnejši časniki so obširno popisovali njegovo neumorno in vspešno delovanje. V sled prevelicega truda na svojih misijonih je umerl slavni mož l. 1856. Toda njegov spomin ni zamerl, vedno še živi v srcih hvaležnih družbenikov in zlasti Ircev.

Spet smo omenili tega slavnega moža in velikanski vspeh njegovega truda nam vsim v spodbudo, da bi ga pri novi bratovščini treznosti naš narod in naša duhovščina imela pred očmi in se krepko v nemala in oserčevala pri njegovem sijajnem zgledu in prečudnem vspehu. Res se ne smemo primérjati velikim narodom, tudi ne čudežev pričavati; enako se ne smemo na zgoli človeška sredstva zanašati: vendar pa moramo serčno in vstrajno delati z zaupanjem na potrebno pomoč od zgoraj, ker roka božja ni prikrajšana, in združena molitev zamore oblake predreti ter milost božja tudi terda serca omečiti, in ako teh ne, bo obvarovala veliko drugih enake razvade in pregréhe. Zato ne smemo obupati in misliti: saj ne bo nič! Ko bi bil p. Mathew tako govoril, bi ne bil toliko dobrega doveršil; in ko bi bila ss. aposteljna Peter in Pavel tako obupovala, bi Rima ne bila pridobila za središče kerščanstva! In kaj hočemo reči o ss. blagovestnikih Cirilu in Metodu, o sv. Dominiku, sv. Frančišku Ksav. ter o sto in sto družih misijonarjih; pa oni so šli in učili povsod, Gospod pa je delal z njimi in je besedo poterjeval s čudeži, kateri so se potem godili. (Mark. 16. 20.)

Tudi ne reci nihče: Imam veliko dela, ne morem še novega prevzeti! Ali so omenjeni blagovestniki menj dela imeli? Ali se je kdaj kaj velicega in dobrega

izveršilo brez truda in dela? Ali je Gospod pridnemu ali lenemu hlapcu plačilo določil? Ob kratkem, pusti vse prazne izgovore, naj izhajajo iz zanikarnosti, nevednosti ali še iz slabejših virov, z zaupanjem na pomoč božjo se po zgledu p. Mathew-a pogumno loti potrebnega dela, spodbujaj tudi verne k zaupanju in k molitvi, in bodi si tudi svest, tudi tvoj trud bo Gospod podpiral in blagoslovil, ter se boš svoj dan, proti večeru življenja, hvaležno in veselo oziral na doveršeno delo in njegov lepi vseh; tudi tvoj spomin se bo ohranil v srcih hvaležnih vernikov! V to ponozi Bog! —a—

Šolske knjige iz rok — kaj pa zdaj?

„Minule so za-me lepe šolske leta, kaj bo zdaj z menoj?“ Tako bi se mogel popraševati učenec, kateri je svojo šolsko dobo doveršil. Nekdaj je prav malo otrok in mladih ljudi hodilo v šolo; sej tudi niso mogli, ker je bilo silo malo šol. Takrat so mislili, da vsak, ki je začel v šolo hoditi, ima biti „gospod.“ Zdaj je pa druga. Šol je do čuda in vse mora — hočeš, nočeš — v šolo; vsi pa ne morejo biti „gospodje.“ Treba se je po doveršenih začetnih šolah naj večkrat lotiti ročnega dela, vzeti v roko šivanko, šilo, obel, sekuro ali sploh poprijeti se kmečkega dela, rokodelstva, tergovskega posla, kakor so okoliščine vsakterega. Sploh, vsak mora gledati, kako bode v prihodnje kruha si služil, in pa hitro izvoliti si stan, izvoljenega tako stanovitno se deržati, da se dobro izuči in izuri za prihodnji stan, predno je treba puško nositi. Ta čas ravno med doveršeno šolo in vojaškim stanom je silo važen. Mladi človek se mora zlasti v veri in čednosti ta čas tako vterditi, da ga slabi izgledi in zanikarnosti sedanjega časa ne odvernejo od prave poti, in da zlasti tudi pozneje pri vojaki ostane dober in pošten kristjan, zakaj: „Blagor človeku, kateri se je navadil jarem Gospodov nositi od svoje mladosti.“ Slavni Alban Stolz je ravno za ta čas: „med šolo in kasarno“ spisal zelo zanimivo obravnavo, iz ktere naj tudi za slovensko mladino posnamemo za naše okoliščine potrebne nauke in opomine.

Preden so te odpustili od šole, so te učili, vodili in izrejali stariši, učitelji, duhovni. Zdaj pa boš moral sam bolj skrbeti za svoje dušne potrebe, biti bolj sam svoj oskerbnik, se vé, da vedno pod pokorščino staršev in gg. duhovnov. Ako so te doma kerščansko izrejevali, v šoli pa duhovni lepo v veri podučevali, si srečen; te sreče pa ne smeš zgubiti, ne se zapustiti, ne se v pregrehe pogrezniti.

Čas, kar si šolo pustil, pa do mladeniške dobe, ko te kličejo v vojake, je neizrečeno imeniten za vse življenje, odločiven je za vso večnost. Kamor se človek obrača v mladeniški dobi, ali k Bogu in na kerščansko poštenje, ali pa k svetu in njegovi poželjivosti, — taki ostane navadno do konca življenja, le da se dobro, ali pa hudo v poznejših letih še bolj vterjuje, tako, da se vresničuje beseda: „Kakoršno življenje, taka smert.“ V mladeniških letih so skušnjave in zapeljavnosti vse žive in toraj tako nevarne. Velike vode po nekterih krajih ob bregu prav počasi tekó, na sredi pa silno deró. Brodár, ki se prepeljava na drugi breg, od kraja prav lahko vozi, toda na sredi mora razpeti vse moči, da ga Drava seboj ne potegne, potem pa spet malo ložej h kraju veslá. — Tako je tudi s človeškim življenjem. V otročjih in dečaških letih ni tako težko ogniti se velikim grehom; a leta mladeniška so huje

dereča. Tukaj je treba veliko skerbí in močí, da človeka ne potisne v pogin in dušno pogubljenje.

Zdaj ti bom pokazal, kaj ti je storiti v mladosti, ki je na videz tako prijetna, v resnici pa tako nevarna, če ima biti iz tebe pošten mož, in da si dosežeš poslednjič zveličanje. Misli, da je volja božja, da je poročilo od Boga, kader v roke dobiš to branje. Misli na besede Kristusove, ki jih je rekel svojim učencem in njegovim naslednikom: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor mene posluša, posluša njega, ki me je poslal.“ Kar ti tukaj pripovedujem, je vse vzeto iz Kristusovega nauka. Dve razmerno veliki dobroti ste, ki se mladeničem zgubite in z njima je vse zgubljeno; brez njiju ni mogoče bogoljubno življenje, ne mogoča srečna smert. Te dve dobroti ste vera in čistost. Ako te dve dobroti ohraniš v možka leto, moreš upati, da ne boš zgubljen. Treba pa ti je veliko čujočnosti, skerblijivosti in stanovitosti, da ju ne zgubiš.

1) Vera. Kristus, apostoli, katoliška Cerkev učé določno, da brez vere ne more nihče Bogu dopasti in se zveličati. Razen katoliške ni prave vere. Zato raj piše sv. apostol Pavel: „Cerkev je steber in podloga resnice.“ Ti si tako srečen, da si bil že kot majhen otrok sprejet v cerkev. S to naredbo božjo si štet med poklicane; ali boš pa tudi med izvoljene, to je pred vsem zastavljeno na to, da katoliško vero ohraniš. Zato piše sveti apostelj Pavel ob koncu svojega življenja: „Dober boj sem bojeval, ték dokončal, vero ohranil; zato me čaka krona pravice.“ — Dan današnji je nevarnost, da človek vero zgubi, silo velika. Po kerčmah in po časnikih se vsaki dan sliši in bere, kako vero, cerkev, duhovne, katoličane zatajajo, obirajo, opravljajo, obrekujejo, smešijo, sovražijo, zaničujejo; še Kristus, Bogu samemu, ne prizanašajo. Kdor take reči večkrat posluša ali bere, njemu se lahko vera omajuje, in na zadnje jo čisto izgubi. Greh je torej, če rad slišiš ali bereš, kako napadajo tvojo sveto Cerkev. Kdor pa vero zgubi in se ne verne k veri, je popolnoma zgubljen. Kristusov izrek: „Kdor ne veruje, bo pogubljen“, veljá največ o takih, ki so bili v veri podučeni, pa so jo potlej odvergli.

Da Bogu dopadeš, kdaj srečno umreš, skerbi naj bolj za to, da se deržiš katoliške vere vse svoje žive dni. Ne hodi sam v skušnjavo, da bi se družil s sovražniki sv. vere, bral spise in časnike, veri sovražne; — to so ti pravi volkovi v ovčjih kožah, ki pokončujejo korenino kerščanskega življenja, namreč sv. vero. Papež Pij IX in več škofov je reklo, da je hud greh, kdor naroča cerkvi sovražne časnike in jih bere. Kdor tako dela in se tega ne spové, in ne sklene to opustiti, ta živí in umerje v hudem grehu. — Strupa nejevere se moraš ne le ogibati, hoditi moraš tudi k pridigam in kerščanskemu nauku, brati katoliške spise, da si oživljaš in vterjuješ vero, zakaj luč vere, da ne ugasne, potrebuje tudi občasnega priliva. Ne hodi v službo v kraje, kjer ne moreš po katoliško skrbeti za svojo dušo. Prav posebno pa se varuj zahajati v družbe, v kterih se vera zanemarja in zametuje. Tudi po zunanem se kaži serčnega in značajnega katoličana. Tudi nasprotnik bolj spoštuje katoličana, ki se pogumno kaže, kakor pa onega, ki je katolišk le v sobici, v cerkvi; med nevérci pa izdá svojo vero. Zaničevanemu biti zavoljo vere je pravi dobiček, zakaj Gospod je rekel: „Kdor mene spoznava pred ljudmi, njega bom tudi jaz spoznal pred svojim nebeškim očetom.“

(Dalje nasl.)

Prosta volja in spreobrnjeni učitelj.

Spreobrnjenje kacega človeka, kar smo že zadnjič omenili, kakor terdijo naj učenejši cerkveni očetje, je veliko večí čudež, kakor pa obujenje od mertvih. Zakaj k obujenju od smerti je potrebna le samo volja Vsegamogočnega, k spreobrnjenju pa zraven milosti Božje mora pristopiti še prostovoljna sodelavnost človeka, s katerim se ima ta čudež doveršiti. Le prosta volja je tisto predrago orodje, s katerim si more človek zveličanje pridobiti. Le narbolj zaguljen nevednež pa zamore Bogu primérjati, da bi hudobneža s pravičnimi skup v nebesa vzel. Kakošne bi bile to nebesa, v katerih bi nesramneži in krivičniki ravno tisto veselje živjeli, katero so si dobri in pravični s terpljenjem in premaganjem zaslužili? Kdo neki bi maral za take nebesa, v katerih se nespreobrnjeni tolovaji in nečistniki veselje? Bogokletnež se ujéda, zakaj je Bog stvaril človeka, ki je kakor vsevedni in vsegamogočni vedil, da bode hudoben in bi ga bil lahko stvaril, da bi dober bil ostal in se ne pogubil! To se pravi z drugimi besedami: Bog bi zarad zlorabnikov proste volje ne bil smel človeka svobodnega stvariti, ampak tako, kakor les in kamen, ali k večemu kakor vola ali konja — brez svobodne volje.

Pa to ni tako. Prosta volja je ena naj večjih skrivnost, ki je človek ne more popolnoma zapopasti, dosti je, da vemo, da tudi to je eden naj imenitnejših darov, kar bo tudi bogokletnež primoran spoznati, če tudi zoper to on zdaj godernjá.

Kako božja milost tudi zagrešenega človeka prečudno iše, da bi svojo prosto voljo prav obračal in se v pogubljenje ne stermoglavil, to kažejo neštnevilne dogodbe in notranji božji nagibi k spreobrnjenju tudi pri mnogih krivovercih, ktere je milost Božja tako dolgo iskala in preganjala, da so prišli na pravo pot, ako so poslušali Božji glas. Naj nasleduje eden tacih zgledov.

Na Kurhessenskem v F. je pred kacimi 40 leti živel šolski učitelj F. B. Njegov oče, učitelj, pa luteranske vere, ga je na pripravnici v nemškem Mariboru (Marburg-u) dal tudi za učitelja izobraziti. Bil je potem učiteljski pomočnik v W. pri Rosenthal-u.

Ta učitelj tedaj sam popisuje, kako je l. 1846 našel pot v katoliško Cerkev. Bil sem, pravi on, pét lét pomočnik, kar se mi začno buditi verski dvomi, in te dvome so napravile različne verske misli med luterani in reformati. Katoliško vero sem poznal komaj po imenu. (Bilo je na Hessenskem 120 000 katoličanov med 800.000 prebivalci.) V okolici mojega bivališča ni bilo skoro čisto nič katoličanov in (luteranski) pridigarji so prav redkokrat o njih kaj govorili.

Obhajati pa me začne misel: Zakaj se rimsko-katoliška Cerkev imenuje „edinozveličavna“? — To vprašanje gnalo me je na prvo k nekemu profesorju naravoznanstva v Mariboru, in ta mi je odgovoril: Ako menite v luteranski veri zveličati se, jo morate tudi ceniti za edinozveličavno. — Iz strahú in boječnosti si nisem upal nadalje ga opraševati.

V moji domačiji W. je bila večina prebivalcev luteranska, manjšina pa reformatovska. (Reformati so veja luteranstva ali protestanstva.) Hodili so skupaj v lutersko cerkev v R.; vendar nektere razložke v veri so vedno ohranili. Tako n. pr. so h kerščevanju reformatovskega otroka klicali reformatovskega pridigarja, lutrovski pa je pokopaval umerle obojega verstva. Reformati svoje večerje (ne more se imenovati „svete večerje“, ker njih pastorji nimajo nobene mašniške pravice in moči) niso prejimali v lutrovski, ampak v reformatovski cerkvi; luteran se je moral pred vživanjem postiti (menda teš

biti), reformatovec pa ne. Luterani so ob nedeljah imeli tako imenovano splošno spoved; reformati so se pripravljali ob nedeljah skupaj v tempejnu k prejetju svoje večerje. Luterski pridigar je podal kruh in vino vsakemu svojih vércév posebej; reformatovski je kelih podal le samo enemu, in ta, ko je pil, ga je podal svojemu sosedu, ki je stal zraven njega v okrožju. Reformatovec je kruh dobil v svojo roko, luterancu je bila hostija položena na jezik, in učili so ga, da pri nje prejetju in pod njo in v nji je Kristus pričujoč, česar reformatovec ni veroval. Luterskemu umirajočemu je pridigar moral prinesiti tisto večerjo, reformovani je ni prejimal.

Iz teh razložkov sem si pojasnoval razpor, ki je vstal med obema strankama... Neki mož izmed ljudstva mi je rekel o neki priliki: „Jaz lutersk ne bom, če tudi mi glava pade.“ — Jaz pa sem mislil: To ne more vse prav biti, imenito pri obhajilu nisem mogel dognati do gotovosti, da Kristus je pri zavživanji pričujoč (namreč, ne prej in ne potlej, ampak samo pri vživanji, kakor namreč eni verujejo; drugi pa tudi tega ne, ampak da kruh le samo pomeni telo).

V svoji vestni bridkosti sem prosil o neki priliki (luteranskega) pridigarja iz R., naj mi posodi Lutrovo življenje ali saj njegove obmizne govore (Tischreden). On pa ni bil te misli, da naj bi jaz to bral. Zakaj? mi je ostalo negotovo. O življenji in djanji sv. Elizabete (reformati pravijo le: „Elizabete“ — der Elisabeth“) pa sem slišal veliko častitljivega. Bral sem ojen kratek življenjepis v luterskem berilu in dobil sem spoštovanje do velike knežje milošnjice, in to tako posebno, da v Marburgu, kjer njeno telo počiva, sem večkrat ostal po četert ure pred njeno podobo. Še le poznejša leta sem slišal, da je sv. Elizabeta bila katoliška svetnica.

Na poti v Elberfeld, ko sem šel na drugo službo, sem pogledal v eno katoliško cerkev in vidil sem v nji podobe in križe s Križanim, kar sem vidil tudi doma v katoliški cerkvi; vidil sem pa še marsikaj družega, kar mi je obudilo maloserčno misel: Že spet drugačno česčenje Božje! Kako da vendar ni edinosti v tem, kar je naj važniše na zemlji?... Enekrati sem prisliševal pri katoliški cerkvi v Elberfeldu in v Barmen-u, in slišal sem meni neznano besedo in vidil sem obrede, ki mi niso bili znani. Tuji jezik, sem si mislil, se pač zato rabi, da se reč. o čemur je beseda, ljudém vedno nova zdi; zastran ceremonij pa si nisem mogel pojasniti. Toliko pa mi je bilo že očitno, da v protestanški božji službi se nekaj pogrésa; ako se namreč pridiga slabo obnese, primanjkuje skoro vsih pomočkov k spodbujanju.

Čudno se mi je tudi zdelo, da se oznanovanci besede Božje v spisih med seboj tako hudo prepirajo. Bog pa je hotel, da naj pridem do spoznanja resnice. Potem ko sem poltretje leto v Elberferdu se učil, podučeval, in dvomil, je naklonil, da sem dobil službo kot učitelj v okrožji Grevenbroich. V protestanške cerkve sem hodil vsako nedeljo, ne kakor da bil moral, ampak iz proste volje. Zarad nerednega obiskovanja službe božje pa je tožil eden duhovnov in je rekel, naj si ljudje jemljejo v izgled katoličane; zapoved, da se mora k božji službi hoditi, naj bi bili reformatorji (verski novotarji) ohranili. O drugi priliki je eden (protestanških) pridigarjev v veliki vnetosti in s silnim glasom mašo rimsko-katoliške Cerkve imenoval preklicano malikovavstvo, kateri izraz rabi tudi (luteranski) Heidelberger Katechismus. Ker se je tudi protestanškim (ubogim) otrokom velevalo, da naj to prašanje glasno ponavljajo v pričo katoliških poslov, sem si mislil: Poglej, poglej to reč — in našel sem, da katoličanu je sv. maša védna

nekervava daritev novega testameta, v kateri se Kristusovo telo in kri v podobah kruha in vina Bogu Najvikšemu daruje za žive in mertve. Poiskal sem naj poslednjiši čas še bolj natančno in našel sem tudi, kaj piše Luter o sv. maši, namreč: „Da si je tedaj Kristus pripravil prijetno, ljubo ljudstvo, katero naj bode v edinosti med seboj zvezano z ljubeznijo, je odpravil vso postavo Mojzesovo, in da bi zato ne dal prilike k razkolstvom in ločinam, zopet ni več kot en način in postavo vstanočil vsemu svojemu ljudstvu; to je sv. maša: zakaj akoravno je kerst tudi zunanje djanje, se vendar zgodi le enkrat in ni djanje celega življenja, kakor je maša, in koder se ta opravlja, tam je prava služba Božja.“ (I. Tom. Jen. p. 330.) Tudi imenuje mašo „naj bogatejši večer dober testament, od Kristusa samega podeljen.“ (I. Tom. Jen. p. 337 a.) Zakaj pa jo je tedaj odpravil? ali mar zato, da je zoper sv. pismo? ... O ne! Poslušajmo samega: „On“, kakor pravi, „je odpravil povzdigovanje Hostije papežtvu ukljub in na svét hudičev.“ (Altenb. Tom. V. str. 90.) „Prideržal pa da jo je tako dolgo Karlstadtu ukljub.“ (S. S. v. Vst.) (Op. Karlstadt, prav za prav Andrej von Bodenstein, je bil eden lutih rogoviležev in prijatelj Lutrovih, prvi, ki je maševal v nemškem jeziku, itd.; kmalo pa se je z Lutrom sperl zaradi „Abendmala“ itd., ter ga je Luter pregnal iz Vitenberga in je hudc rogovilil proti svojemu prešnjemu prijatelju.) (Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

S Pivke, 18. m. tr. (Sv. misijon v Slávinj). Letošnja Velika noč prinesla nam je razen lepega vremena in navadnih velikonočnih pirhov še neko drugo posebno veselje, še drugih lepih pirhov, da si lepših in boljših misliti ne moremo. Le-ti pirhi so presladka in pretečna jed, toda ne za teló, ampak za dušo, ki je vse bolj imenitna od telesne. Redki so ti pirhi, ne dobé se povsod in vsako leto. Blagor mu, kdor jih postane deležen in si jih ohrani za spomin do poslednje ure življenja! Slavna Slávinska fara je v teku dvajsetih lét že drugič prejela to srečo in kakor navlaš obakrat za pirhe, namreč, sv. misijon. Gotovo župnik svoji fari ne more preskerbeti lepšega darila za Veliko noč, kakor je milost sv. misijona.

Vže davno so bili naprošeni prečastiti naši rojaki iz družbe Jezusove v Št. Andražu. naj bi prišli letos obhajati sv. misijon v Slávinj. Radi so to obljubili in ravno velikonočni teden v ta namen odločili. Prav pomenljivo je, da se je sv. misijon pred 17 leti (od 17. do 25. m. tr. 1870) pričel ravno velikonočno nedeljo, kakor tudi letošnji. Tudi takrat so ga vodili očetje iz družbe Jezusove, kakor letos; bil je med njimi tudi še preblagi o. Valjavec. Naše dobro in verno ljudstvo se prvega sv. misijona radostno spominja, rado moli pred misijonskim križem in je letos željno pričakovalo Velike noči.

Véliko soboto popoldanji poštni vlak pripelje k nam na Pivko znane verle tri čč. gg. misijonarje, ki so: Doljak, Kos in Sajovic. Prišli so k nam od misijona v Novem mestu. Vdeležili so se v Slávinj slovesnosti vstajenja Gospodovega, drugi dan pa so začeli svoje trudapolno, pa tudi — upamo da — sadupolno delovanje. Vsak dan je bila zjutraj o poli-šestih sv. maša pred Najsvetejšim, potem misijonski govor; — ob 10 druga sv. maša pred Najsvetejšim in drugi govor; — popoldan ob 4 litanije z blagoslovom in tretji govor. Ukljub temu, da povečlikonočni čas ni prav prilichen za táko pobožnost, je

vendar ljudstvo jako pridno dohajalo k pridigam in k spovedi. Od vsih strani so pobožni verniki v gostih trumah romali v Slávinj. Vsa Pivka, gorenja in dolejnja, nekoliko tudi Hrenoviška in Košanska dolina se je sv. misijona vdeleževala. Dasi je cerkev Slávinska s svojimi tremi ladijami precéj prostorna, je bilo vendar treba iz stranskih ladij klopi umakniti. Pri vsaki pridigi je bila vsa cerkev do gube polna.

Tu se pač jasno vidi, koliko moč ima beseda Božja do duhá in serca. Ljudje so pustili vse delo in hiteli v cerkev. Pazljivo so poslušali čverste govore vnetih misijonarjev in marsikatera solzica se je uternila iz oči ginjenih poslušavcev. Veliko serc je našlo mir in tolažbo po milih besedah govornikov in po dobro opravljenih spovedih, v marsikatero hišo in družino se je povernila sloga in ljubezen, ki je dolgo ni bilo v njej, in mnogo terdnih obljub za prihodnost se je storilo. Vsak večer ob 8 je zapél misijonski zvon in vse je padlo na kolena ter zdihujoč k Bogu, neskončno Milostljivemu, odmolilo 5 Očen. in Češ. M. za spreobrnjenje grešnikov. Toliko molitve iz spokornjenih serc ne more ostati brez zaželjenega sadú. Daj Bog na prošnjo preblazene varhiuje fare Slávinske, Marije v nebo vzete, le še dar stanovitnosti vsem vdeležencem sv. misijona, kakor opominja lepa misijonska pesem:

„Kar pa obetamo, zvésto deržimo,
Sama obljuba še nič ne velja,
Prošnje goreče k Bogu pošljimo,
Da stanovitnosti gnado nam da!

Obhajanih je bilo do 2500 ljudi. Večinoma so bili vsi velikonočno spoved vže pred prazniki opravili.

Izrečena bodi tu v imenu vse fare Slávinske velečastitim gg. oo. misijonarjem, ki leto za letom romajo po milih pokrajinah slovenskih, deleč nebeški mir in tolažbo svojim rojakom, za njih ljubezjivi trud med nami priserčna in stoterna zahvala! Zadobé naj v večnosti ono plačilo, ki ga je obetal Zveličar svojim apostolom, ko jih je razposlal z oznanilom mirú po svetu! Hvala pa tudi gg. duhovnom iz okolice, ki so takó radi prišli pomagat v spovednici, da ljudje razdelivši se okoli 12 spovednic niso predolgo čakali na spoved!

Danes, 18. tr., ob 10 je bil sklep sv. misijona s poslednjim govorom in slovesno sv. mašo, katero so darovali prečast. gospod kanonik J. Hofstetter z obilno azistenco.

Gg. misijonarji, katerim želimo srečno pot na Gorenjsko in blagoslov Božji na njih novem apostoljskem delu v Predoslju, nas danes zapustijo. Na Pivki bo zopet vse tiho in mirno, in ljudje, ki so na sv. misijonu serca si potolažili in dušne zadeve v red dejali, se bodo s tim večjo pridnostjo poprijeli dela na skalnatem polju. Poverni jim Oče nebeški z dobro letino njih gorečnost, ki so jo skazovali za čast Tvojega Imena in za zveličanje svojih duš!

Iz Bocna na Tirolskem. (Konec.) Ljudstvo jo je častilo ko zgled poslov in priprošnjico v družinskih potrebah, v revščini, bolezni in živinski kugi.

Tudi ne bom našteval, kako so v 18. stoletju Nemci Notburgo častili, ampak ostanem pri Slovencih. V prvi polovici 18. stoletja poslali so briksenski knezo-škof Gašpar Ignacij eno kočnico sv. Notburge v Ebensfeld na Kranjskem. Ta sv. ostanek so v Ebensfeldu dragoceno okinčali in na altarju v češčenje razpostavili. Ebensfeldčani so pa tudi sv. Notburgo pridno častili. Ko je na Kranjskem huda živinska kuga razsajala, je samo Ebensfeldu prizanesla.

Trije kmetje iz Domžal (von Damschall) Jurij Gorjup, Jakob Gregorič in Miha Vavpečik, katerim so že nektere živali bile zbolele, šli so v Ebensfeld na

božjo pot in glej, v njihovih blevih prenehala je bolezen. Vseled tega uslišanja popotovali so Kranjci v procesijah v Ebensfeldu, in kuga je naenkrat nehala.

Dne 9. junija l. 1746 prišel je Jakob Šmostek iz Pilštanja¹⁾ na Štajerskem („aus Pilstain“) in Steiermark“) o bergljah v Ebensfeld k altarju sv. Notburge, in med molitvijo zlomijo se mu berglje in bil je popolnoma zdrav.

Anton Vrinovec (Brinovec) je hotel svojo kravo konjaču dati; Miha Cegan iz Domžal je peljal z gore 2 s slamo obložena voza, oba konja padeta ž njima s pota čez skalo; Janez Kosov, pek nunskega samostana v Velesovem (Michelstetten) je 6. julija 1739 že umiral; Marija Terezija plem. Petteneck, redovnica v Velesovem, je imela veliko, černo in gerdo ul na roki; zdravniki so že razsodili, da se mora roka odrezati, ako se hoče življenje rešiti; Andrej Kollada iz Podgaric, v fari Mengoški, je imel hčerko, ki je imela tako okozéle noge, da je le ležati zamogla; — vsi ti so prosili sv. Notburgo v Ebensfeldu za priprošnjo in pomoč, in nobeden ni nobene škode terpel, vsi so bili uslišani, vsi so zadobili zdravje, ki so ga prosili.

Leta 1744 izšla je v Pazinu zgodovina sv. Notburge, v kateri so vsi čudeži, ki so se zgodili v Ebensfeldu, popisani, in papež Benedikt XIV podelili so popoluoma odpustek za cerkev sv. Notburge v Ebensfeldu.

Češčenje sv. Notburge razširilo se je v sredi 18. stoletja iz Ebna in Ebensfelda čez celo Tirolsko, Bavarsko, Solnograško, Avstrijo, Štajersko, Koroško, Goriško, Kranjsko, Istrijo, Hervaško, Slavonijo, Ogersko in Poljsko. V mnogih cerkvah so imele device svoje zastave s podobo sv. Notburge, mnogo deklic dobilo je pri sv. kerstu njeno ime, in Eben in Ebensfeld postala sta slavni božji poti. — V drugi polovici 18. stoletja zbral je jezuit P. Perier vse, kar se je v Ebnu in Ebensfeldu pisalo o sv. Notburgi, in vse, kar so že poprej drugi zgodovinarji o njej pisali, je prebral, dobro odbral in pomnožil, ter dal v velikansko legendo P. Bollandovo.

Kakor smo videli, je ljudstvo Notburgo že hitro po njeni smerti častilo ko svetnico, častilo v 14. 15. 16. 17. 18. in 19. stoletju, čeravno Rim še ni bil poterdil njenega češčenja. Pobožni briksenški knezoškof Vincencij so leta 1858 osebno v Rimu prosili sv. očeta Pija IX, naj bi očitno češčenje sv. Notburge poterdili. To prošnjo so sv. Oče uslišali z dekretom od 27. marcija 1862. Tako je glavar sv. Cerkve češčenje sv. Notburge, katero je ljudstvo že tako dolgo ko svetnico častilo, poterdil. Njen praznik se praznuje 13. septembra.

Čeravno sem si svoje nezmožnosti svest, me je vendar ljubezen do ljube sv. Notburge prisilila, te verstice njej na čast pisati. Bog daj, da bi češčenje sv. Notburge med Slovenci na novo oživel. K temu bi veliko pripomoglo, ako bi kateri slovenski pisatelj njeno žvljenje popisal. Ko „molitvenik“ bi se morebiti knjižica naj bolj prikupila. Pervi del naj bi imel „življenje sv. Notburge.“ drugi del bi pa naj obsegal različne molitve.

Hymnus in honorem S. Notburgae. *)

O Notburga virgo salve, Tibi Hennis viam stravit
Digna coli omni laude, Quia manus tua pavit
Pauperum auxilium. Pauperes innumeros:

¹⁾ Že večkrat sem premišljeval, kako da bi se moralo prav za prav pisati ali „Pilštanj,“ ali pa „Pi'stajn.“ V „šematizmu“ lavantinske škofije berem: „Peilenstein, Pilštanj,“ med tem ko je na poštnem pečatu: „Peilenstein in Steiermark. Pistajn.“ V „dialektu“ sem slišal različno izgovorjati: „Pilštajn,“ „Pilštan,“ „pištarski gospod fajtaošter,“ „grem na Pištan k deseti maši.“ Pisatelj.

²⁾ Jos. Volf pag. 50.

*) Acta Sanctorum, Tom. IV. d. 14. sept. pag. 751.

Gaude decus Tyrolense,
Refugium Pisinense,
Tutrix animalium,
Tuo aër atque ignis
In prodigiis et signis
Obedit imperio,
Lumen caecis reparatur,
Vita mortuis donatur
Tuo patrocinio.

Plaustrum boves sine duce
Tua fulti clara luce
Ad montana advehunt.
Egenorum Procuratrix
Esto et Auxiliatrix
Pacis nunc Christiadam:
Preces ergo nostras audi,
O Notburga, et exaudi
Vota tibi supplicum.

Opomba. Naj bi kdo pesnikov poljudno poslovenil to pesmico za slovensko ljudstvo. Verlemu gosp. dopisatelju pa naznanimo prav serčno zahvalo za prelepi dopis, in prosimo, oglasite se večkrat. Kar prašate in pišete o Š., ste zadeli čisto našo misel; mladina se mora strupa varovati.

Vr.

„Luč na nebu!“

Ker so sv. oče papež poslali msr. Galimberta v Berolin čestitat cesarju Viljemu za njegov 90. god, so nekteri časnikarji ugibali, da bodo sv. oče naprošeni, naj bi posredovali za mir med Nemčijo in Francijo. To je sicer izmišljeno, gotovo pa ni slaba misel. Naj bi se sv. očetu Leonu XIII izročilo posredovati za mir po vsi Evropi, in v kratkem bi Evropa zadela velikansko terno! Ako bi namreč svet poslušal svèt in nauk sv. očeta, sprejél njih posredovanja: bi v kratkem dvé tretjini vojaštva lahko šlo k delu vsak na svoj dom, davki bi se lahko za več kot za polovico zmanjšali, toliko družih dobrih nasledkov bi imelo to posredovanje, da bi se z enim glasom klicalo: „Lumen in coelo mundo affulsit!“ „Zares, luč na nebu je zasijala svetu z Leonom XIII!“

Spomladna.

Milo vigred spet potresa
Po cvetlicah vonj in cvet;
Drevju daje že peresa
In prenavlja zopet svet.

Vsa narava se prebuja,
V pisan se zavija pert;
Vso krasoto nam ponuja
Travnik, log, domači vert.

Milo ptičice pojejo
Tam po drevju hvalni spév,
Hvalo Svarniku dajejo,
Rešene vsih zimskih rév.

Mile sapice pihljajo,
V cvetje se ogrinja gaj;
Z mladim cvetjem se igrajo —
Otročiči — to je raj!

Nežno rožce obletuje
Zdaj bučela dan na dan,
Zale cvetke preiskuje
In donaša sterdi v panj.
Vsa narava se prenavlja,
Pomlajen je zemlje krog;
Vse stvarjenje blagoslavlja
Zopet nam dobrotni Bog.

Vse se giblje po naravi,
Zdi se kakor grob odpert,

Vse nam kliče, vse nam pravi:
Zdaj premagana je smert.

Zdaj naravo — kdo se čudil?
Zbudil je spomladni čas:
Svoj dan pa bo nas obudil
Sodnje trobe strašni glas!

I. Z.

Razgled po svetu.

V Gradcu je belo nedeljo 34 bogoslovcev iz kn. šk. semenišča s 3 lazaristi vred prejelo manjši posvečenja. — Rimski grof Leopold baron Lillenthal je daroval 1000 gl. za dozidanje Vincentina, 1000 gl. za deško semenišče v Travniku v Bosni.

Nemško. Iz Monakovega namérjajo poslati nekaj katoliških misijonarjev v vzhodno Afriko. Kakor se je te dni pisalo, se je ondi snidla katoliška družba v ta namen, ki je zbrala že 50.000 mark in odposlala bo v kratkem tje 12 bratov laikov v misijon. Viditi je tedaj res, da mnoge molitve „za spreobrnjenje zamurcev“ niso zastoj, ker od vseh štirih vetrov katoliški misijoni tišé v Afriko, in ne brez sadú, česar nas je prepričal tudi undanji spis v Danici „o poslednjih zamurskih mučencih.“ — To priliko je zopet porabil protestanški „Reichsbote“, da toži čez nerodovitnost protestanških misijonov, in pravi med drugim: „Mi protestantje se moremo iz tega marsikaj učiti, imenito tudi to, v čem je naša slabost: namreč, v polnem pogrešanju prave cerkvene vrédbe! Tam (namreč, pri katoličanib) je zdajci na nogah cela katoliška organizacija od mašnika in škofa do papeža, da podpirajo početje. Kdo se je pa pri nas zmenil za vzhodnje-afrikanško misijonsko družbo? ... Tam se s tako zadevo počne kakor z delom vse Cerkve in vse se za to pečá; pri nas je vzhodnje-afrikanška družba zgoli zadeva nekterih ubozih posameznikov, ki na prvo dostikrat imajo kervavo-kislo opravilo, da pečanje za to obudé v nekterih krogih. Neredko pa so krogi vradnega cerkvenstva naj poslednjiši pri tem“ ...

Med Rimom in Srbijo, kakor naznanjajo, se obravnava o pravicah katoliške Cerkve na Serbskem; Rim je poslal v Beligrad osnovo za pogodbo v tem oziru, in skoro se iz Srbije podá v Rim opravniki za to zadevo. „Spiritus ubi vult spirat“; Bog daj srečo!

Tudi med Vatikanom in Rusijo se dogovarja za vstanovo kacega sterpljivega ali prenašljivega stanú, in Rusija je boje pripravljena kaj prijenjati. — Pač je to potrebno in naj večí dobiček bi gotovo od tod imela Rusija sama.

Francosko. V zadnjih dvanajst letih je dežela dala 256 milijonov za dela pri zavetnikih (lukah), ukljub temu le samo ono zavetišče v Marseillu zadostuje sedanjim zahtevam. — Take blagoslove ima psevdoliberalno delo!

Rusevsko. Za gotovo mnogi mislijo, da zdaj je mir gotov, ker je car miroljubnemu ministru Giers-u podelil veliki križ Vladimirovega reda ter se s tem obrnil od Katkova, katerega politika je menda — vojska. Poštena „Kölnische Volkszeitung“ pa meni, da to rusko zagotavljanje mirú — in pa nič! V tem ko se z Giers-om tako mir snuje, smé pa Katkov v svojem vradnem listu ljudstvo zoper Nemce hujskati in snubiti za zvezo Rusa s Francozi!

Doktor Kovalevski, profesor na Harkovski univerzi, terdi, da na Ruskem je narmanj sto tisoč blaznih ljudí, ali norcev. K večemu deseti del jih za-

morejo sprejeti v norišnice; le bogati se bolj oskerbljujejo, z ubožnimi pa se pogosto dela neusmiljeno. Število res spretnih zdravnikov po teh napravah je prav majhno; opušča se vsako umno ravnanje z njimi. Predstojniki so velik del robati ljudje, ki terpinčijo nesrečne blazne, ako niso od sorodnikov dobro plačevani. Hrana je pomanjkljiva in slaba. Na tisuče blaznih se potika po mestu brez naj manjši oskerbi. Po deželi neusmiljeni ljudje pogosto z njimi gerdo delajo; norci se pa mašujejo s požiganjem, z neusmiljenjem do otrók. — No, česa tedaj manjka? ... Katoliških redov, ki naj jih car v deželo pokliče in jim blazne naprave izroči, pa bo kmalo bolje.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

V splošnji namen za mesec maj so priporočeni vojaki.

(Sostavek prihodnjič.)

Posebni nameni.

1. *Praznik varstva sv. Jožefa.* Ta in vsaki dan v mesecu vse došle in še ne objavljene prošnje in neprevidevene potrebe; majnikova svečanost; veliko hudo bolnih.

2. *S. Atanazij.* Popolna zmaga kat. zadév na Nemškem; na novo vstanovljeno ljudsko društvo na Tirolskem; nevarne zdravniške operacije.

3. *Najdenje sv. Križa.* Da bi sv. Križ premagal ves stári in novi svet; važne zadeve redovniških prestojnikov; imenitne volitve.

4. *S. Monika.* Vestna skerb za stariše pri odgoji otrók; mnogi vdovci, vdove in sirote.

5. *S. Pij V.* Duhovni in komunikanti; obnovljenje svetne vlade in samostojnost papežev; pravočasen popravek pri več oporočah.

6. *S. Janez Damaščan.* Učiteljske pripravnice; za odvernjenje socialistiških nazorov med rokodelskimi pomočniki.

7. *S. Gizela.* Hiša Habsburška; vse katoliške odgojilnice.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, sv. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Šmarnice in njih sad. — Alojzijevega pogosta pobožnost. — Dva na duhu bolna. — Sad delavnosti. — Bolna mlada oseba. — Človek nesramnih ust za ponižanje in poboljšanje. — Duhoven za Šmarnice, da bi bilo kaj sadú. — Žena, ki se je prijema sušica, za pomoč. — Žena priporoča svojega zanikarnega moža za spreobrnjenje. — V gerlu in v želodcu bolna oseba prav ponižno prosi vse ude bratovščine N. lj. Gospé, Lurško Mater Božjo, sv. Jožefa, sv. Blaža, in duše v vicah, naj molijo, za srečen in nagel konec teh hudih nadlog, ako je volja Božja, uslišanje hočem očitno naznaniti.

Zahvale.

Bila sem bolna za smert, tako, da mi noben človek ni mogel nič več pomagati. V tej sili sem se obrnila

do Marije, ki je zdravje bolnikov, in sem jo prosila prav z velikim zaupanjem za pomoč. Obljubila sem Mariji, kadar ozdravim, da hočem Njej v čast vsaki mesec prejeti sv. zakramente in se varovati vsacega madeža, ter sem storila obljubo za deviški stan do svojega 25. leta, potem pa storiti, kar bom za nar boljše spoznala.

Ker je Marija moja prošnja uslišala, se ji za to veliko dobroto priserčno zahvalim in to poterdim s svojim imenom.

Meta Čebulj.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Druga nedelja po Veliki noči (24. t. m.) je društveni praznik za ude Vincencijeve družbe. Popoldne ob 6 bo občni zbor v prostorih katoliške družbe; zjutraj ob 6 $\frac{1}{2}$ pa v Marijaniški kapeli služba Božja s skupnim sv. obhajilom. Povabljeni so tudi drugi.

† Dr. Fr. Schiffer, znani zdravnik, dobra duša, je v 83. letu umerl 19. t. m. Bog mu daj večni mir!

V odbor Matice slovenske so pri občnem zboru bili izvoljeni naslednji gg.: Fr. Hubad, Fr. Levec, L. Robič, J. Šubic, J. Flis, dr. A. Gregorčič, dr. L. Požar, A. Senekovič, Fr. Wiesthaller, A. Keržič.

Dunaj. Deržavni zbor prične zopet svoje 23. t. m.

Nadvojvoda Albreht bode 25. t. m. obhajal 60letnico svoje vojaške službe.

Ljubljanska ljudska kuhinja, ktere predstojnik je zdaj verli stotnik g. Vinc. Hübschmann, dela priprave, da bode 8. majnika obhajala svoj 10letni obstoj. Tisti dan, 4. nedelja po Veliki noči, bode ob 9 sv. maša v uršulinski cerkvi. Ob 11 potem bode v ljudski kuhinji za dijake in druge goste brezplačno pogostovanje; ravno tako tudi opoldan v ljubljanski ubožnici. Odbor v ta namen dela priprave, hvaležno tudi sprejema pripomočke, ker kacic 400 oseb hoče tisti dan brezplačno pogostovati.

Po letošnjem rimskem imeniku ima cerkvena vlada 61 kardinalov, 9 patrijarhov, 762 nadškofov in škofov latinskega obreda, 56 nadškofov in škofov družih obredov, 315 naslovnih nadškofov, 21 škofov brez škofijskega sedeža itd.

V Linc-u je prečast. gosp. konzistorski svétnik in prof Schwarz, vrednik linskega list „Linzer theolog. Quartalschrift“, postal kamernik sv. Očeta. Čestitamo!

Szatmarski škof preč. g. Lor. Schlauch je postal škof za Veliki Varadin.

Novomašnikov bode letos 15 — in sicer gg. četertoletniki: Češenj Andrej iz Št. Martina pod Šmarno goro. Hladnik Ivan iz Rovt, Horvat Mihael od sv. Urbana na Štajarskem, Krainer Alojz iz Srednje vasi, Mikš Ivan iz Hotederšice, Šifrer Gustav iz Ljubljane, Volk Ivan z Brezovca, Zupanec Ignacij iz Kranja, Žužek Alojz iz Vip. Planine. Potem naslednji gg. tretjeletniki, ki so bili imenovani za prezbitere: Gabrič Anton iz Leskovca, Krainer Anton iz Srednje vasi, Milar Ivan iz Žabnice, Pavlin France iz Smednika, Pernè France iz Terstenika, Pokoren France iz Škofje Loke. Govori se, da bodo letos ordinacije prej kakor druga leta, ker je pomanjkanje duhovnev. Vsi novomašniki so priporočeni v molitev, da njim Bog da pravega duha in jih obilno obdaruje s svojo milostjo. Časi so težavni, zato je pač potrebno, da molimo za dobre duhovne.

„Dejanje sv. Detinstva“ VII. zvezek za leto 1887 je ravno kar prišel na svetlo. Vodniki imenovanega „Dejanja“ naj gosp. kanoniku Andreju Zamejcu naznanijo z dopisnicami, koliko iztisov naj se jim pošlje za njihov okraj.

Duhovske spremembe.

V Kerški škofiji: Prestavljeni so čč. gg.: J. k. Korhon v Gornjo Belo, Fr. Marinič z Gornje Bele v Železno Kaplo, Fr. Treiber iz Železne Kaple v Žabnico. Umerla sta: Č. g. Jož. Anderjaš, župnik pri sv. Tomažu, in preč. gosp. Jož. Vidovic, kanonik pri Gospej - Sveti. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. gosp. župnik Jan. Karlin 5 gld. 80 kr. — Čast. g. župnik A. Hočevan v Št. Lorencu 2 gld. — Čast. gosp. kaplan Val. Alijančič 2 gld. — Čast. g. duh. pastir J. Podboj 5 gld. — Neimenovan iz Primorskega 6 gld. — Čast. gosp. župnik Mat. Zarnik 5 gld. — G. L. Ravnik 2 gld. — Po č. g. Onušiču 5 gld. — Č. g. kapl. Jož. Borštinar 5 gld. — Blagi dobitnik F. M. 2 gld. — Neimenovan 3 gld.

Za sv. Detinstvo: Po čast. patru Irineju iz Loke 20 gld. — Neimenovan iz Primorskega 8 gld. — Čast. gosp. Fr. Perpar, duh. pomočnik v Šmarjeti, 37 gld. 78 kr.

Za sv. Očeta: Doberniče 2 gld. 50 kr. — Neimenovana 10 gld. — Iz Idrije po pn. g. dekanu 22 gld. 25 kr., in po č. g. Onušiču (s prošnja sv. blagoslova) 2 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Iz Idrije po pn. g. dekanu 21 gld. — Z Ledin 2 gld. — Doberniče 2 gld. 70 kr. — Iz Šmartina pri Kr. 7 gld. 35 kr. — Iz Štange 1 gld. — Po čast. g. adm. Tom. Potočniku: Verhnika 10 gld. 70 kr.; Horjul 4 gld.; Hotederšica 3 gld.; Černi verh 1 gld. 50 kr.; Zaplana 2 gld. 50 kr. — Čast. farni vrad Zavraški 3 gld. — Iz Studenčice gosp. J. Mulej 60 kr. — Farmani s Trate na Gor. po č. g. župn. Fr. Gorišku 3 gld. 84 kr. — Iz Št. Lorenca ob Tem. 4 gld. po č. g. župniku.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Iz Idrije 3 gld.

Za pogorelce na Godešiču: Duhoven v Ljubljani 40 gld. — Č. g. A. Ilovski 1 gld. — Čast. g. župnik Mat. Zarnik 5 gld. — G. Dragotin Hribar 1 gld.

Za razširjanje sv. vere: A. V. 1 gld.

Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: Čast. g. župnik M. Sajè 1 gld.

Za misijon v Bosni: Č. g. župnik M. Sajè 1 gld.

Za misijon v Bulgariji: Duhoven v Lj. 50 gld.

Za bratovščino sv. Leopolda: Iz Šmartina pri Kr. 2 gld. 8 kr.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Župnija Unec 6 gld. — Iz Dovjega 39 gld. 20 kr. — Z Ljubnega 10 gld. — Z Gorjan 12 gld. — Z Rudnika 9 gld. 34 kr. — Iz Višnje gore 20 gld. — S Šent-Lenarta nad Loko 10 gld. — Iz Koprivnika pri Kočevji 10 gld. — Iz Dupljan 9 gld. 15 kr. — Z Ježice 23 gld. 10 kr. — Iz Postojne 20 gld. — Iz Unca 6 gld. — S Kolovrata 4 gld. 25 kr. — S Horjula 26 gld. — Z Loškega potoka 8 gld. 11 kr. — Neimenovan iz Primorskega 6 gld.